

IN MEMORIAM

Subosits István (1929–2009)*

Subosits István, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola nyugalmazott tanszékvezető főiskolai tanára, 2009. október 20-án, életének 80. évében elhunyt.

Családtagjai, barátai, kollégái és tanítványai kísérték utolsó útjára a budapesti Fiumei úti temetőben 2009. november 4-én 9 órakor.

Subosits István 1929. december 24-én, a község tanítójának gyermekeként született a Veszprém megyei Alsóiszkázon. Tanítói képesítést Pápán, 1951-ben szerzett. Ezt követően a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán tanult, diplomáját 1954-ben kapta meg. 1955 és 1959 között a nagykanizsai gyógypedagógiai iskolában tanított, emellett számtalan pedagógiai-pszichológiai ismeretterjesztő cikket írt a Zala Megyei Hírlapba. 1959-ben pedagógia és magyar szakon szerzett okleveles középiskolai tanári képesítést az ELTE Bölcsészettudományi Karán. 1959-től 1961-ig a Művelődési Minisztériumban országos szakfelügyelői munkát végzett.

1961-ben kezdte oktatói munkáját a Gyógypedagógiai Tanárképző főiskolán. 1972 és 1987 között a Fonetikai és Logopédiai Tanszék tanszékvezetője volt. 1993 decemberében vonult nyugdíjba. 1996 és 2001 között az ELTE BTK Fonetikai Tanszékének óradó tanára. 2003-ban a Szegedi Tudományegyetem előadó tanára. 1956-ban kötött házasságot, amelyből egy leánygyermek született.

Szakmai-tudományos tevékenységét Kempelen Farkas Emlékéremmel, MTA Jubileumi Emlékéremmel, kiadói nívódíjakkal ismerték el. Két cikluson át az MTA Alkalmazott Nyelvészeti Bizottságának tagja és az MTA Fonetikai Munkabizottságának titkára volt.

Pedagógiai hitvallását így foglalta össze: „... vallom, hogy a legfontosabb: megízleltetni a tanítvánnyal a felfedezés örömét, kialakítani bennük a tények iránti alázatot, a kellő szerénységet, s elültetni bennük az egészséges kétely magvát. Kutatni csak akkor szabad, ha az embert szellemi izgalom, a tudatban való rendteremtés szenvedélye hatja át.” (*Magyar nyelvész pályaképek és önvallomások. 57. Subosits István.* Eötvös Loránd Tudományegyetem, Fonetikai Tanszék, 1999, 7.)

Subosits tanár úr nemzedékek megbecsült tudós tanára volt. Előadásai szakszerűek, logikusak, egyben érzelmekben gazdagok voltak. Mindig érezni lehetett, hogy amit mond, meggyőződéséből fakad. A teatralitást kerülte. De nemcsak oktató, hanem a diákokat megbecsülő, hozzájuk őszinte érdeklődéssel forduló ember is volt. Aki a

* Előző számunkban technikai okok miatt a megemlékezés eleje kimaradt. Elnézésüket kérjük!

Bethlen téri folyosón beszélgetett velem, meglepetéssel tapasztalhatta, hogy nem csupán szakterületének kiváló ismerője, hanem legalább annyira jártas a szépirodalomban, a történelemben és a mindennapok történéseiben is.

Többek között ezeket a tárgyakat hallgathatták tőle tanítványai: Fonetika, Magyar nyelv, Beszédpedagógia, Beszédakusztika, A nyelvi közlés alapjai, Gyermek- és ifjúsági irodalom, Logopédia, A történelemtanítás módszertana.

Subosits István a magyar gyógypedagógia XX. századi műveléséből is jelentősen kivette részét. Egyike volt azoknak, akik a gyógypedagógiát nem elszigetelt területek egymástól független halmazának fogták fel. Ha áttanulmányozzuk szakirodalmi munkásságát, csupa ma is érvényes téma kifejtését olvashatjuk, kezdve a kiegészítő iskolai tanulók metaforaértelmezésétől a siketek szájról olvasásán, Kossuth Lajos szociálpolitikai nézetein át a fonetika és logopédia számos alapvető kérdéséig. Publikációinak száma (könyvek, tanulmányok, recenziók) meghaladja a kétszázat.**

Kedves tanítványa és munkatársa, Ajtony Péter így méltatta egy őt bemutató munkában: „Aligha akad olyan ember a mai gyógypedagógus nemzedékben, aki ne ismerné 'a Subót'. Igen, így leírva, névelővel és becézve: 'a Subó'. A becéző nevek sok mindent elárulnak a névadók és névviselő viszonyáról. Ez a becenév mindenekelőtt a tisztelet és a megbecsülés összekapcsolódását mutatja. Mert bizton leírható: Subosits Istvánt, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola nyugalmazott tanárát mindenki tiszteli és nagyra becsüli a szakmában és a szakmán kívül is, s ezt tudásával, szakértelmével és magatartásával vívta ki az elmúlt évtizedek során.”

Ajtony Péterhez bátran csatlakozhatunk mi is. Subosits Istvánt, 'a Subót', Pistát megőrizzük magunkban, gondolatait, szellemiségét átadjuk tanítványainknak.

Lórik József

** Subosits István teljes publikációs listája előző számunkban olvasható.